

Nr 91.

Ankom till Riksdagens kansli den 25 april 1913 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra hospitalshemmanet Hospitalsgården nr 1 i Skaraborgs län.

(1:a Avd.)

I proposition, nr 164, av den 19 mars 1913 till Riksdagen, vilken proposition remitterats till jordbruksutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgiva, att de till förra hospitalshemmanet 1 mantal Hospitalsgården nr 1 i Skara socken av Skaraborgs län hörande torpen Ångatorp och Hästhagen må, vart för sig med i statsrådsprotokollet angivet område, från egendomen upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen av berörda grunder meddelade närmare bestämmelser.

Till berörda statsrådsprotokoll har departementschefen i förevarande ärenden anfört följande:

»Vid en år 1912 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1915 av förra hospitalshemmanet 1 mantal Hospitalsgården nr 1 i Skara socken av Skaraborgs län, vilken egendom lämnar 2,617 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning av lägenheter från egendomen.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 10 januari 1913 underställt

det väckta förslaget Kungl. Maj:ts prövning och för sådant ändamål överlämnat instrumentet över berörda förrättning samt övriga ärendet tillhörande handlingar, däribland en av G. A. Borgstedt år 1892 över egendomens inägor upprättad karta med beskrivning.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 0.1 mil från Skara, innehåller en sammanlagd areal av 207 hektar 37.8 ar, därav 76 hektar 63.1 ar tomt och åker, 13 hektar 11.15 ar äng och odlingsmark, 20 hektar 84 ar gärdesbackar och betesmark, 95 hektar 10.08 ar skogsmark samt 1 hektar 69.47 ar impediment.

Å egendomen finnas fyra med kronans hus försedda torp, benämnda Ängatorp, Hästhagen, Vallinslund och Kohagen, varjämte å egendomens skogsskifte är belägen en lägenhet, kallad Katrineberg, bebyggd med stuga och ladugård tillhöriga S. J. Johansson. Den sistnämnde samt innehavarna av torpen Hästhagen, Vallinslund och Kohagen hava gjort framställning att få inköpa en var sin lägenhet. Med hänsyn till Vallinslunds och Kohagens belägenhet i egendomens mitt hava emellertid uppskattningsmännen funnit sig icke böra tillstyrka upplåtelse av dessa två torp. Lägenheten Katrineberg, vars innehavare icke erlagt avgäld för lägenheten, utan i stället haft att öva tillsyn över egendomens skog, har ock ansetts böra bibehållas i kronans ägo. Däremot hava uppskattningsmännen föreslagit, att torpen Ängatorp och Hästhagen skulle försäljas,

Ängatorp med det område, som å kartan omfattar ägofigurerna nr 252—290 med en areal av tillhoppa 9 hektar 64.27 ar, därav 7 hektar 87.5 ar tomt och åker, 1 hektar 54.25 ar äng och odlingsmark, 7.2 ar gärdesbackar och betesmark och 15.32 ar impediment, samt Hästhagen med det område, som å kartan omfattar ägofigurerna nr 237—251 med en areal av 1 hektar 55.28 ar, därav 1 hektar 3.1 ar åker och tomt, 8.7 ar äng och odlingsmark, 43.3 ar gärdesbackar samt 0.18 ar impediment.

Uppskattningsmännen hava åsatt Ängatorp ett saluvärde av 7,500 kronor och ett arrendevärde av 275 kronor samt Hästhagen ett saluvärde av 1,600 kronor och ett arrendevärde av 35 kronor ävensom föreslagit, att sistnämnda torp skulle hembjudas till inköp åt dess innehavare J. Gustafsson, som mer än 5 år innehaft torpet.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Överjägmästaren i Västra distriktet har i avgivet yttrande hemställt, att efter nuvarande arrendeperiods utgång den med vacker skog

bevuxna utmarken med en areal av 110 hektar 43 ar måtte jämte det därå liggande torpet Katrineberg förklaras vara kronopark.

Jämväl domänstyrelsen har biträtt uppskattningsmännens förslag.

Emot vad såväl uppskattningsmännen som samtliga i ärendet hörda myndigheter föreslagit anser jag mig icke kunna tillstyrka försäljning av torpen Vallinslund, Kohagen och Katrineberg, utan hemställer, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå Riksdagen medgiva — — —».

Mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet icke funnit anledning till erinran, varför utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 25 april 1913.

På jordbruksutskottets vägnar:

GÖSTA TAMM.

Närvarande: herrar Tamm, Odelberg, frih. De Geer, Paulson, Fahlén, Lindblad, Pers, Ericsson. Lundell, Nilsson i Kabbarp, Kronlund, Andersson, Linders, Bosson och Olausson.
